

Dames en heren,

Hierbij ontvangt u de nieuwsbrief van MULTIsignaal. Sinds de vorige nieuwsbrief, die in december 2008 is verschenen, is er ongelooflijk veel gebeurd. Zowel in het werkveld, in de landelijke politiek, als binnen de MULTIsignaal organisatie. Deze nieuwsbrief, zo op de rand van de zomervakantie, informeert u daarover. We zijn er trots op bij te mogen dragen aan een pro-actieve en gecoördineerde hulpverlening aan de jeugd in Nederland!

Onderwerpen in deze nieuwsbrief:

- 257 gemeenten doen mee aan het MULTIsignaal concept
- Ministerie voor Jeugd en Gezin aanwezig tijdens bijeenkomst Gebruikersvereniging
- Gebruikersbijeenkomst bespreekt 5 releases en 15 nieuwe wensen
- Functioneel beheer essentieel in succes van Verwijsindex
- Informatiebeveiliging: voortdurend streven naar verbetering
- JeugdlinQ: Gemeenten vragen ons mee te denken over het Centrum voor Jeugd en Gezin
- Anouk Gommans gestart als nieuwe directeur MULTIsignaal
- Hoe krijgen en houden we de professional geïnformeerd en gemotiveerd om te signaleren?
- Visie Ministerie van Jeugd en Gezin op "conflict van plichten" van professionals
- Behandeling wijziging Wet op de jeugdzorg in de Tweede Kamer
- Verzoek tot inbreng van documenten voor de documentendatabase

257 gemeenten doen mee aan het MULTIsignaal concept

Globaal 2/3 van de Nederlandse gemeenten heeft ervoor gekozen ons gezamenlijke MULTIsignaal concept te omarmen. Op dit moment hebben 177 gemeenten met 7,4 miljoen inwoners een getekende overeenkomst, en nog eens 80 gemeenten met 2,4 miljoen inwoners zijn in het proces van ondertekening. De logica om samen iets te ontwikkelen door krachten te bundelen, en door kennis, ervaring en techniek zoveel mogelijk te hergebruiken, spreekt duidelijk aan en heeft dit resultaat mogelijk gemaakt. Ongeveer de helft van deze gemeenten is nu volop in de weer met de implementatie van de lokale verwijsindex. Inmiddels zijn meer dan 120 gemeenten aangesloten op de landelijke Verwijsindex Risico's Jeugdigen.

Sinds 23 maart van dit jaar is de koppeling aan de Beheersvoorziening Burger Servicenummer (BVBSN) actief. Meer dan 60 gemeenten maken daar nu gebruik van om hun cliënten uniek te identificeren. Het proces van aansluiten op de BVBSN is in veel gemeenten in volle gang. Dit vraagt om een collegebesluit en een ingevuld aansluitformulier. Dat formulier is reeds ingevuld verkrijgbaar bij MULTIsignaal. Deze aansluiting wordt in het algemeen gezien als de gewenste en beheersbare weg om uitsluitend die unieke cliënten in de lokale verwijsindex te hebben, waarvoor een risicosignaal is afgegeven.

Uit de recente statistieken uit het gebruikersoverleg over de landelijke Verwijsindex blijkt dat op dit moment ruim 19.000 actieve meldingen in de VIR voorkomen, en dat ongeveer 10.000 actieve match berichten zijn verzonden door de VIR. Van de meldingen afkomstig van gemeenten is meer dan 90% afkomstig van gemeenten die MULTIsignaal gebruiken. De groei van meldingen is duidelijk in de statistieken zichtbaar.

Ook het toetreden van nieuwe gemeenten en regio's is zichtbaar, al duurt het doorgaans even voordat significante volumes meldingen in de VIR rapportage te zien zijn.

Ministerie voor Jeugd en Gezin aanwezig tijdens bijeenkomst Gebruikersvereniging

Op 9 juni was een afvaardiging van gemeenten en regio's aanwezig tijdens de tweede bijeenkomst van de gebruikersvereniging van dit jaar in het Beatrixtheater in Utrecht. Een veelzijdig en vol programma omvatte ook een presentatie van mevrouw N. Damen van het Ministerie voor Jeugd en Gezin, die de stand van zaken rondom de Verwijsindex schetste. Zij ging allereerst in op het verband tussen de diverse projecten van het Ministerie: Hoe verhouden de komst van het Centrum voor Jeugd en Gezin, het Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg, de Verwijsindex, de bestaande Zorgadviesteams het Veiligheidshuis en Bureau Jeugdzorg zich tot elkaar? Vervolgens ging zij in op de wijziging Wet op de jeugdzorg, die afgelopen maandag 29 juni is behandeld in de Tweede kamer en eind 2009 in het Staatsblad gepubliceerd kan worden. Tenslotte kwamen belangrijke thema's als privacy en meldcriteria aan de orde. Zij kondigde de komst van een privacywijzer aan, die professionals helpt in de afweging wanneer mag ik welke informatie delen en met wie. De presentatie van mevrouw Damen vindt u in de documentendatabase op de MULTIsignaal website.

Nicolette Damen van het Ministerie voor Jeugd en Gezin

Gebruikersbijeenkomst bespreekt 5 nieuwe releases en 15 nieuwe gebruikerswensen

Met 23 vertegenwoordigers uit alle windstroken van het land, bespraken we op 9 juni tevens de belangrijkste inhoudelijke ontwikkelingen in het MULTIsignaal platform. Ruben van den Bosch presenteerde allereerst de belangrijkste releases die gebouwd, getest en gelanceerd worden in het volgende schema:

- Release 16: Uitbereiding module voor het Multidisciplinaire Team, acceptatietesten vanaf 15 mei door functioneel beheer Zizeo, deze zijn afgerond en de release is in productie genomen;
- Release 17 en 18: Gebruikerswensen regio Rotterdam en Uitbreiding module voor het Multidisciplinaire Team, gemeente Lelystad, acceptatietesten begin juli door SISA en door leden CJG Lelystad;
- Release 19 en 20: Wensen gebruikersgroep deel 1 en 2, acceptatietesten vanaf 19 augustus en 24 september, door een samenstel van diverse regio's.

Betrokken beheerders worden tijdig op de hoogte gesteld, zodat zij de eindgebruikers ook op tijd op de hoogte kunnen stellen.

Daarna heeft Ruben een lijst met 15 nieuwe gebruikerswensen toegelicht. Deze zijn ontvangen en geregistreerd op de Helpdesk van MULTIsignaal en bewerkt tot een set samenhangende en samengevoegde wensen tot verbetering of uitbreiding van het systeem.

Ruben van den Bosch

Met de betrokken beheerders hebben we afspraken gemaakt om voor 1 juli de prioriteit van deze wensen aan ons kenbaar te maken, zodat wij deze kunnen begroten en plannen voor de volgende bijeenkomst, die op dinsdag 13 oktober 2009 zal plaatsvinden.

Functioneel beheer essentieel in succes van Verwijsindex

En dan is daar het grote moment: de convenanten zijn getekend, de champagne is gedronken en de volgende dag start het echte werken met een lokale of regionale Verwijsindex. Ook aan de cruciale aanstelling van een lokale of regionale procesmanager, die de voortgang van signalen en matches bewaakt, met deelnemende instanties overlegt en het gebruik van de verwijsindex promoot, is gedacht.

Essentieel is daarna dat de hulpverleners ook daadwerkelijk met het systeem kunnen werken, zoals dat afgesproken was tijdens de workshops en trainingen. Het succes hangt af van details en "The devil is in the details!" Zorg ervoor dat elke gebruiker een geldige gebruikersnaam en toegangscode heeft, dat vragen bij een goed bereikbare en actieve helpdesk belegd kunnen worden, dat het systeem ingericht is zoals verwacht. En om het gebruik levendig te houden is informatie over voortgang en successen, over nieuwe functies, nieuwe deelnemende instanties van groot belang.

Deze rol van functioneel beheer wordt doorgaans belegd bij de best daarvoor toegeruste organisatie, en dat is een lokale of regionale afweging. Daar waar zo'n organisatie niet voorhanden is, kan MULTIsignaal deze rol van u overnemen: MULTIsignaal voert het functioneel beheer uit voor diverse regio's en provincies in Nederland. De invulling is zoals gezegd essentieel in de acceptatie en het gebruik van de Verwijsindex!

Informatiebeveiliging: voortdurend streven naar verbetering

In het belang van onze klanten en de verantwoordelijkheid die alle betrokkenen dragen, is het beveiligen van de toegang tot de informatie over risico's bij jeugdigen van groot belang. In het recente overleg met de Raad van Advies van MULTIsignaal, is dit onderwerp besproken en aandacht gevraagd voor verdere verbetering. Op dit moment houden we de bestaande technische en organisatorische maatregelen aan tegen de zogenaamde Code voor Informatiebeveiliging. Daaruit destilleren we een voor MULTIsignaal relevant actieplan, wat we in het derde en vierde kwartaal uitvoeren. De Raad van Advies wordt van de voortgang op de hoogte gesteld, en u uiteraard ook.

JeugdlinQ

JeugdlinQ: Gemeenten vragen ons mee te denken over het Centrum voor Jeugd en Gezin

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) is een herkenbaar punt binnen een gemeente, waar ouders en jongeren terecht kunnen met hun vragen over opvoeden en opgroeien. Een centrum biedt advies, ondersteuning en hulp op maat. In 2011 moet er een landelijk dekkend netwerk van Centra voor Jeugd en Gezin zijn. Elke gemeente moet dan minimaal één CJG hebben. Maar, hoe richt een gemeente een CJG in? Wij kregen deze vraag van diverse gemeenten, met name over een uniforme inrichting van de werkprocessen en de informatie en een bijbehorend registratiesysteem wat ook voldoet aan de landelijke eisen gesteld aan verantwoording.

Organisatie

Dit was voor ons reden om JeugdlinQ op te richten. JeugdlinQ wordt op gelijke basis opgezet als MULTIsignaal, dus als 'not for profit' initiatief, voor en door gemeenten en met het maximale hergebruik van gedane investeringen in techniek, kennis en kunde en door gezamenlijk te investeren en te exploiteren. Het JeugdlinQ team bestaat uit Lianne Verschiera, Gert-Paul van't Hoff, Nicolette Rooimans en Sandra van der Flaes. Zij zijn uw gesprekspartners en bereikbaar via telefoonnummer 0187 - 64 17 83. En u kunt informatie opvragen bij info@JeugdlinQ.nl of kijken op www.JeugdlinQ.nl.

Inventarisatie

Op dit moment is met de eerste 50 belangstellende gemeenten gesproken en is een blauwdruk voor het werkproces en registratieve momenten opgesteld aan de hand van diverse praktijksituaties. Op 30 juni werd de eerste bijeenkomst met gemeenten belegd. We hebben deze werkprocessen en de behoefte aan een uniform registratiesysteem, besproken en gemeenten hebben hun inbreng gegeven. Tevens is het onderzoek, wat het Ministerie voor Jeugd en Gezin heeft

laten uitvoeren naar de informatiebehoefte binnen het CJG, toegelicht. Ook de heer Jawad van de VNG heeft de gemeenten meegenomen in de landelijke ontwikkelingen. De vragen die de aanwezige gemeenten daarover hadden heeft hij beloofd mee te nemen in de bespreking met het Ministerie. JeugdlinQ zal ook bij deze bespreking aanwezig zijn en haar initiatieven, namens de gemeenten, presenteren.

Virtueel CJG

JeugdlinQ zal in de verdere uitrol intensief samenwerken, en wat betreft werkstromen samensmelten, met de verschillende digitale CJG's zoals VCJG en Hallo Wereld.

Vervolgstappen

Uitkomst van deze en eerdere sessies is een conceptontwerp van uniforme processen, informatie en registratieve behoefte voor het CJG. De ondersteuning (ook met techniek) voorziet in eenvoudige registratiemogelijkheden, biedt tevens ruimte voor het vastleggen van terugkoppelingen uit behandeltrajecten, een digitale sociale kaart, het genereren van managementinformatie, en een koppeling met de lokale verwijzindex voor signalering van risico's. Deze uitkomsten zullen we in het derde kwartaal in een aantal te plannen provinciale sessies met gemeenten delen. Als u of een van uw collega's op voorhand daar al bij wil zijn, dan is een mailbericht naar info@JeugdlinQ.nl voldoende om uw belangstelling kenbaar te maken. De eerste release staat gepland voor 1 januari 2010.

Anouk Gommans gestart als nieuwe directeur MULTIsignaal

Per 1 juli is Anouk Gommans gestart als nieuwe directeur MULTIsignaal. Zij wordt toegevoegd aan het team en gaat de eindverantwoordelijkheid dragen voor de operatie van MULTIsignaal. Door de enorme groei in activiteiten bestond des te meer behoefte om de afstemming en coördinatie tussen de verschillende disciplines (relatiebeheer, implementatie, ontwikkeling

en beheer) tot stand te brengen. Overigens blijven de huidige mensen de uitvoering van deze activiteiten doen onder aansturing van Anouk.

Anouk was tot 1 juli 4,5 jaar werkzaam als directeur van Work2 BV. Work2 is een re-integratiebedrijf dat klanten met een WWB-uitkering bemiddelt naar een reguliere baan, met behulp van een intensief, individueel traject. Namens Work2 heeft ze samengewerkt met o.a. gemeenten zoals Rotterdam, Gouda, Hellevoetsluis en Ridderkerk.

Met enthousiasme is ze gestart en ze verwacht een bijdrage te kunnen leveren aan de continuering en doorontwikkeling van MULTIsignaal. Ze kijkt uit naar de samenwerking met verschillende gemeenten om vervolg te geven aan structureel gebruik van het systeem en daarmee de toename van succesvolle samenwerking van verschillende hulpverlenende instanties rondom het kind.

Hoe krijgen en houden we de professionals geïnformeerd en gemotiveerd om te signaleren en samen te werken?

Het is niet zo denkbeeldig dat binnen enkele jaren tienduizenden professionals, in meer of mindere mate, en sommigen frequenter dan anderen, risico's signaleren in lokale verwijfsindexen. Deze professionals hebben hun focus uiteraard aller-

eerst op de zorg, het onderwijs of de veiligheid van een kind of een gezin, waarbij het gebruik van de verwijfsindex als instrument slechts secundair en ondersteunend is. Een belangrijke groep zal een training hebben bijgewoond bij de start van de verwijfsindex, anderen zullen later zijn ingestroomd. Dit werpt de vraag op hoe we die diversiteit aan professionals blijvend geïnteresseerd en gemotiveerd houden te werken met de verwijfsindex.

Clara de Snoo heeft voor MULTIsignaal recent onderzoek gedaan naar het succes van de bestaande varianten van trainingen in het land. Vooruitlopend op de afronding van het onderzoek zijn de volgende conclusies en aanbevelingen al beschikbaar:

- **Ondersteuning en motivatie:** Indien bestuurders en medewerkers van gemeenten en management van deelnemende organisaties hun steun en motivatie uitspreken voor werken met de verwijfsindex, dan stimuleert dit de motivatie van de professionals sterk.
- **Informatievoorziening:** De materie van werken met de verwijfsindex is best complex. Naarmate de informatieverstrekking uitvoeriger en completer was voor aanvang van de training, des te beter was het resultaat van de training aanzienlijk beter.
- **Een continue stroom:** De ingebruikname van de verwijfsindex strekt zich uit over een langere periode en kent in de loop van de tijd wisselingen door instanties die toetreden en door wisseling van betrokken professionals. Dit vraagt om een continue vorm van training, om de werking blijvend te borgen.
- **On-line trainingen:** Naar oordeel van de geïnterviewden is het volgen van on-line trainingen een mogelijkheid om continu, en met een geringe tijdsbesteding, grote groepen betrokkenen te informeren en instrueren om te werken met de verwijfsindex.

Parallel aan dit onderzoek heeft René Rentinck met Mechlien de Kruif, een eerste opzet gemaakt voor het programma Kennis in Beeld, wat tot doel heeft kennis over de werking van de verwijfsindex over te dragen aan grote groepen professionals. Dit programma, wat we in samenwerking met provincies, gemeenten en het Ministerie willen uitvoeren, heeft een eerste plan gemaakt hoe met moderne multimediale massacommunicatie deze doelen kunnen worden bereikt.

Denk dan bijvoorbeeld aan:

- “on-line storytelling” over het nut, de noodzaak en de werking van de verwijfsindex;
- gerichte en gepersonaliseerde e-mailberichten, specifiek gericht aan professionals met op hen gerichte passende berichten of instructiefilms;
- de toepassing van diverse e-learning modules gericht op specifieke onderwerpen.

Daarbij hebben wij de samenwerking gezocht met Talmon Communicatie te Bilthoven, specialisten op dit vlak. MULTIsignaal brengt de specifieke kennis en kunde over het werken met de verwijfsindex in door de inzet van haar personeel in projecten binnen Talmon. De komende periode bespreken we dit programma met die gemeenten en provincies waarvan wij weten dat zij interesse hebben in deze methodiek van werken. Als u uw belangstelling hiervoor kenbaar wilt maken, kunt u rechtstreeks contact opnemen met René Rentinck via rene@multisignaal.nl of via het algemene nummer van MULTIsignaal: 0187 - 64 00 80.

Visie Ministerie van Jeugd en Gezin op “conflict van plichten” van professionals

In een brief die het Ministerie in de maand mei aan alle gemeenten heeft gezonden, licht Minister Rouvoet nogmaals toe wat zijn blik is op het belang van de uitwisseling van informatie tussen professionals en de informatieplicht die bestaat naar ouders en jeugdige.

In de ideale situatie komt het plan rondom de hulpverlening voor een jeugdige of het gezin tot stand in samenwerking of samspraak met die jeugdige, ouders of verzorgers. Daarbij is het verkrijgen van toestemming om informatie met anderen te delen in het positieve geval geen issue. De voorkeur van hulpverleners en betrokkenen gaat uit naar deze wijze van handelen.

Helaas zijn er situaties waarin dat niet zo ideaal gaat, waarbij er direct en ernstig gevaar bestaat voor de jeugdige, en het verkrijgen van samenwerking of toestemming niet mogelijk is of de situatie zelfs gevaarlijker kan maken. In die situatie kan er voor de professional sprake zijn van een ‘conflict van plichten’. Bij een conflict van plichten is men van mening dat de plicht om te spreken zwaarder weegt dan de zwijfplicht, bijvoorbeeld op

basis van de Wet op de Bescherming Persoonsgegevens. Dit is bijvoorbeeld aan de orde als een professional vindt dat zo een gevaarlijke situatie voor het kind kan worden voorkomen. Het principe zou moeten zijn dat daar waar de veiligheid van het kind in het geding is, de professional die informatie uitwisselt die de andere professional nodig heeft om het belang van de jeugdige te dienen en het gevaar af te wenden. Bij een beroep op dit conflict dient de professional zich de volgende vragen te stellen:

- Welk doel wil ik bereiken met het verstrekken van informatie?
- Kan dit doel ook worden bereikt zonder het verstrekken van informatie aan anderen?
- Heb ik er alles aan gedaan om toestemming van de jeugdige (en/of ouders/verzorgers) te krijgen?
- Weegt de schade die ik voor de jeugdige wil voorkómen op tegen het belang dat hij heeft bij geheimhouding?
- Wordt de geheimhoudingsplicht zo min mogelijk geschonden?

Deze afweging is onderwerp van gesprek tussen professional en diens leidinggevende, of ingeval van zelfstandigen, met een collega, en de uitkomst ervan wordt vastgelegd in het cliëntendossier.

Behandeling wijziging Wet op de jeugdzorg voor de verwijfsindex

De afgelopen week was cruciaal in de behandeling van deze wet door de Tweede Kamer. De vaste commissie voor Jeugd en Gezin heeft op 29 juni 2009 overleg gevoerd met minister Rouvoet over de Verwijfsindex Risico’s jeugdigen. Na zijn beantwoording van de vragen op 1 juli, werd afgelopen donderdag over de wet en de amendementen gestemd. Met goed resultaat: De wet is aangenomen door de Tweede Kamer. Dat betekent dat het Ministerie voort kan met het inbrengen van de wet in de Eerste Kamer, met het oog op een gewenste ingangsdatum van 1 januari 2010.

Terugkijkend op de behandeling van de wet is uitgesproken dat ook de commissie de VIR een belangrijk instrument vindt. Ook door het veld is aangegeven dat men daarmee aan de slag wil, vanwege de centrale doelstelling: Adequate en sluitende zorg aan een kind en het gezin, op basis van een goede samenwerking tussen professionals.

Vergaderjaar 2008–2009

31 855

Wijziging van de Wet op de jeugdzorg in verband met de introductie van een verwijfsindex om vroegtijdige en onderling afgestemde verlening van hulp, zorg of bijsturing ten behoeve van jeugdigen die bepaalde risico's lopen te bevorderen (verwijsindex risico's jeugdigen)

Kort samengevat kwamen in het debat vooral vragen over de onderstaande onderwerpen aan de orde:

- **Scherper kader voor professionals:** Uit de proeftuin blijkt dat er behoefte is aan een scherper kader voor professionals. Een groot verschil in interpretaties kan immers leiden tot een groot verschil in waarde van de verschillende meldingen. De vragen van de fracties richten zich dan met name op specifiek maken van de meldcriteria, met behoud van de eigen inschatting en professionaliteit door training en scholing van professionals;
- **Gezinsfunctionaliteit:** Zowel het werkveld als de fracties vragen om mogelijkheden om de gezinscontext naast het individuele kind in de Verwijsindex te registreren. Zoals bekend is dit ook de wens van de Minister en wordt onderzocht hoe dat juridisch en technisch mogelijk is. De vraag is wanneer deze mogelijkheden beschikbaar komen;
- **Etniciteit:** Het Ministerie heeft met gemeenten afspraken gemaakt over de registratie van Antilliaans-Nederlandse risicjongeren en de daarbij betrokken hulpverleners in de algemene Verwijsindex risico's jeugdigen. De minister heeft aangegeven etniciteit niet te registreren aangezien dit ongrondwettelijk is. De fracties hebben de Minister nadrukkelijk verzocht de aanpak van de Antilliaans-Nederlandse risicjongeren te borgen;
- **Rechten van jeugdigen, ouders en verzorgers:** De fracties hebben de minister eenduidige invulling gevraagd of zijn standpunt gevraagd over de bewaartermijnen en de rechten van betrokkenen om geïnformeerd te zijn en inzage te hebben.

Het volledige verslag is na te lezen op www.tweedekamer.nl.

Verzoek tot inbreng van documenten voor de documentendatabase

Tenslotte een verzoek: Het MULTIsignaal concept leeft van het hergebruik van kennis en ervaringen van, voor en door gemeenten. Als u documenten heeft (brochures, processen, privacyreglementen, convenantteksten, organisatieprofielen, meldingscriteria, bezwaarprocedures, etc) waarmee een ander zijn voordeel kan doen, dan dagen wij u uit die ook voor te leggen aan ons, via sjuul@multisignaal.nl of sandra@multisignaal.nl, zodat wij die in onze documentendatabase kunnen opnemen.

Tot de volgende nieuwsbrief!

Het MULTIsignaal team wenst u een fijne en zonnige zomer toe! Geniet van uw vrije tijd!

